

Αρχική σελίδα>Δικαστικές διαδικασίες>Αστικές υποθέσεις>Διεξαγωγή αποδείξεων

Στον τομέα της αστικής δικαιοσύνης, οι εκκρεμείς διαδικασίες και δίκες που ξεκίνησαν πριν από τη λήξη της μεταβατικής περιόδου θα συνεχιστούν βάσει του δικαίου της ΕΕ. Βάσει αμοιβαίας συμφωνίας με το Ηνωμένο Βασίλειο, η πύλη e-Justice θα διατηρήσει τις σχετικές πληροφορίες που αφορούν το Ηνωμένο Βασίλειο μέχρι το τέλος του 2024.

Διεξαγωγή αποδείξεων**Βόρεια Ιρλανδία****1 Βάρος της απόδειξης****1.1 Ποιοι είναι οι κανόνες που διέπουν το βάρος της απόδειξης;**

Γενικά, ο διάδικος που επικαλείται συγκεκριμένο πραγματικό περιστατικό φέρει και το βάρος της απόδειξής του. Ο ενάγων (ο οποίος στη Βόρεια Ιρλανδία ονομάζεται «plaintiff») οφείλει να αποδείξει τα πραγματικά περιστατικά επί των οποίων στηρίζει την απαίτησή του, ενώ ο εναγόμενος υποχρεούται να αποδείξει τα πραγματικά περιστατικά τα οποία επικαλείται για την υπεράσπισή του.

1.2 Υπάρχουν κανόνες που εξαιρούν ορισμένα πραγματικά περιστατικά από το βάρος της απόδειξης; Σε ποιες περιπτώσεις; Είναι δυνατό στις περιπτώσεις αυτές να προσκομισθούν αποδείξεις περί της μη ισχύος συγκεκριμένου νόμιμου τεκμηρίου;

Ορισμένα πραγματικά περιστατικά ενδέχεται να εξαιρούνται από το βάρος της απόδειξης βάσει του νόμου ή βάσει προϋπάρχουσας σύμβασης μεταξύ των διαδίκων. Το δικαστήριο μπορεί, επίσης, να θεωρήσει ορισμένα πραγματικά γεγονότα ως αποδεδειγμένα μέσω της δικανικής συνεκτίμησης, π.χ., πασίγνωστων γεγονότων. Ορισμένα γεγονότα τεκμαίρονται αμάχητα, αν, για παράδειγμα, προβλέπονται από κάποιον νόμο, ενώ κάποια άλλα τεκμήρια (μαχητά) μπορούν να ανατραπούν, για παράδειγμα, το τεκμήριο της διανοητικής υγείας κάποιου προσώπου.

1.3 Σε ποιο βαθμό πρέπει το δικαστήριο να πεισθεί για ένα πραγματικό περιστατικό ώστε να βασίσει την απόφασή του στην ύπαρξη αυτού του πραγματικού περιστατικού;

Το δικαστήριο οφείλει να διαμορφώσει τη δικανική του πεποίθηση και να πειστεί για τα προβαλλόμενα πραγματικά περιστατικά με βάση την αρχή της πιθανολόγησης (balance of probabilities), δηλαδή ότι υπάρχει πιθανότητα τουλάχιστον 51 % να είναι το πραγματικό περιστατικό αληθές έναντι πιθανότητας 49 % να είναι αναληθές. Αν ένα πραγματικό περιστατικό πιθανολογηθεί με βάση την ανωτέρω αρχή, θεωρείται ότι έχει αποδειχθεί.

2 Διεξαγωγή αποδείξεων**2.1 Απαιτείται πάντοτε αίτηση διαδίκου για τη διεξαγωγή των αποδείξεων ή μπορεί ο δικαστής σε ορισμένες περιπτώσεις να πραγματοποιήσει τη διεξαγωγή των αποδείξεων αυτεπαγγέλτως;**

Κατά γενικό κανόνα, ο δικαστής δεν μπορεί να απαιτήσει την εμφάνιση μάρτυρα, εκτός από περιορισμένες περιπτώσεις, αλλά μπορεί να καλέσει μάρτυρα και να ξανακαλέσει μάρτυρα που έχει ήδη καταθέσει. Βάσει των κανόνων που διέπουν τη δικαστική διαδικασία στη Βόρεια Ιρλανδία, το δικαστήριο έχει τη διακριτική ευχέρεια να διατάσσει οποιοδήποτε πρόσωπο να προσέλθει στη διαδικασία και να προσκομίσει έγγραφα.

2.2 Ποιες είναι οι ενέργειες μετά την έγκριση της αίτησης διαδίκου σχετικά με τη διεξαγωγή αποδείξεων;

Αν δοθεί σε κάποιον διάδικο, συνήθως μέσω των δικηγόρων του, η άδεια να καλέσει συγκεκριμένο μάρτυρα για κατάθεση, ο δικηγόρος του εν λόγω διαδίκου υποβάλλει ερωτήσεις στον μάρτυρα (στο πλαίσιο της λεγόμενης «κύριας κατάθεσης») και μετά ο δικηγόρος του άλλου διαδίκου προβαίνει σε αντεξέταση του μάρτυρα. Ο δικαστής μπορεί να υποβάλει ερωτήσεις στον μάρτυρα και καλεί τους δικηγόρους να ζητήσουν, αν το επιθυμούν, διευκρινίσεις για θέματα που ανακύπτουν από τις δίκες του ερωτήσεως.

2.3 Σε ποιες περιπτώσεις μπορεί το δικαστήριο να απορρίψει αίτηση διαδίκου για συγκέντρωση αποδεικτικών στοιχείων;

Σε ορισμένες περιπτώσεις, για παράδειγμα όταν ο μάρτυρας πρόκειται να καταθέσει σε δίκη κεκλεισμένων των θυρών, επιβάλλεται να ζητηθεί η άδεια του δικαστηρίου προτού κλητευθεί επίσημα ο μάρτυρας να καταθέσει. Κατά τα λοιπά, το δικαστήριο δεν έχει κανέναν έλεγχο ως προς τους μάρτυρες που θα κλητευθούν να καταθέσουν, αν και μπορεί να επιβάλει χρηματικές ποινές στους διαδίκους που καλούν μάρτυρες που δεν χρειάζονται.

2.4 Ποια είναι τα διάφορα αποδεικτικά μέσα;

Το κύριο αποδεικτικό μέσο είναι η προφορική κατάθεση. Είναι επίσης δυνατόν να χρησιμοποιηθούν γραπτές καταθέσεις, καθώς και εκθέσεις πραγματογνωμόνων και αποδεικτικά έγγραφα όπως χάρτες.

2.5 Ποιες είναι οι μέθοδοι συγκέντρωσης αποδεικτικών στοιχείων από την κατάθεση μαρτύρων και σε τι διαφέρουν από τη συγκέντρωση αποδείξεων που προέρχονται από πραγματογνώμονα; Ποιοι είναι οι κανόνες που διέπουν την υποβολή γραπτών αποδεικτικών στοιχείων και εκθέσεων/γνωμοδοτήσεων πραγματογνωμόνων;

Το βασικό αποδεικτικό μέσο είναι η προφορική κατάθεση των διαδίκων και των μαρτύρων τους. Οι γνωματεύσεις πραγματογνωμόνων, για παράδειγμα γιατρών και μηχανικών, είναι δυνατόν να ληφθούν με γραπτή έκθεση μετά από σχετική συμφωνία. Στη συνέχεια, μπορούν να υποβληθούν στον πραγματογνώμονα ερωτήσεις για διάφορα επιμέρους σημεία. Οι οικονομικοί κανόνες της Βόρειας Ιρλανδίας περιορίζουν τον αριθμό των πραγματογνωμόνων που μπορούν να καταθέσουν προφορικά σε δύο πραγματογνώμονες ιατρούς και σε έναν ακόμη άλλον πραγματογνώμονα, εκτός αν το δικαστήριο δώσει άδεια να κληθούν περισσότεροι.

Είναι επίσης δυνατόν να χρησιμοποιηθούν ως αποδεικτικά στοιχεία χάρτες και έγγραφα, πρέπει όμως να αποδειχθεί η γνησιότητά τους με τρόπο που να ικανοποιεί το δικαστήριο. Το δικαστήριο μπορεί επίσης να επισκεφθεί συγκεκριμένο τόπο (αυτοψία) ή να εξετάσει αντικείμενα, αν κρίνει ότι οι ενέργειες αυτές έχουν αποδεικτική αξία.

2.6 Υπάρχουν αποδεικτικά μέσα με μεγαλύτερη αποδεικτική αξία από τα άλλα;

Εναπόκειται πάντοτε στο δικαστήριο να αποφασίζει τι βαρύτητα δίνει σε κάθε επιμέρους αποδεικτικό μέσο.

2.7 Είναι υποχρεωτική η χρήση συγκεκριμένων αποδεικτικών μέσων για την απόδειξη ορισμένων πραγματικών περιστατικών;

Κατά κανόνα, τα πραγματικά περιστατικά αποδεικνύονται προφορικά σε δημόσια συνεδρίαση.

2.8 Οι μάρτυρες υποχρεούνται από το νόμο να καταθέσουν;

Κάθε πρόσωπο που έχει ικανότητα μαρτυρίας και καλείται να καταθέσει υποχρεούται να προσέλθει στη διαδικασία. Η μη συμμόρφωσή του θεωρείται απείθεια προς το δικαστήριο.

2.9 Σε ποιες περιπτώσεις οι μάρτυρες μπορούν να αρνηθούν να καταθέσουν;

Ένας διάδικος μπορεί να ζητήσει να εξαιρεθεί από την υποχρέωση να παράσχει αποδεικτικά στοιχεία για τους εξής λόγους: ύπαρξη νομικής επαγγελματικής σχέσης (επαγγελματικό απόρρητο των νομικών)· αυτοενοχοποίηση του ίδιου ή της συζύγου του· δημόσιο συμφέρον και απονομή της δικαιοσύνης. Υπάρχουν και άλλοι λόγοι εξαίρεσης που προβλέπονται από τον νόμο, π.χ. η εξαίρεση για τους διπλωμάτες. Υπάρχει επίσης και εξαίρεση κατά διακριτική ευχέρεια, που αφορά, για παράδειγμα, πληροφορίες που έχουν παρασχεθεί εμπιστευτικά.

2.10 Μπορεί ένα πρόσωπο που αρνείται τη μαρτυρία να υποστεί κυρώσεις ή να εξαναγκασθεί να καταθέσει;

Ναι. Κάθε μάρτυρας που αρνείται να προσέλθει στη δίκη, αν και κλητεύθηκε δεόντως, θεωρείται ένοχος για απείθεια προς το δικαστήριο. Ο δικαστής μπορεί, στην περίπτωση αυτή, να επιβάλει πρόστιμο ή ποινή φυλάκισης και να ζητήσει από τον μάρτυρα να επανορθώσει την απείθεια με την εμφάνιση και την κατάθεσή του.

2.11 Υπάρχουν πρόσωπα τα οποία δεν επιτρέπεται να εξετάζονται ως μάρτυρες;

Το γενικό κριτήριο για την παροχή κατάθεσης είναι η δικαιοπρακτική ικανότητα. Ένα πρόσωπο θεωρείται ότι έχει ικανότητα μαρτυρίας, εκτός αν: είναι ανίκανο να κατανοήσει το καθήκον που του επιβάλλεται από τον όρκο λόγω του νεαρού της ηλικίας του ή, για παράδειγμα, λόγω ψυχικής νόσου· είναι ο δικαστής που δικάζει την υπόθεση ή μπορεί να προβάλει λόγο εξαίρεσης.

2.12 Ποιος είναι ο ρόλος του δικαστή και των διαδίκων κατά την εξέταση μάρτυρα; Υπό ποιους όρους μπορεί ένας μάρτυρας να εξεταστεί με τηλεδιάσκεψη ή άλλα τεχνικά μέσα;

Ο ρόλος των διαδίκων, που συνήθως εκπροσωπούνται από δικηγόρους (αν και προβλέπεται η δυνατότητα να αυτοεκπροσωπηθεί ο ίδιος ο ενδιαφερόμενος), είναι η προσκόμιση αποδεικτικών στοιχείων στο δικαστήριο προς απόδειξη των ισχυρισμών τους με βάση την αρχή της πιθανολόγησης. Ο δικαστής ενεργεί ως επιδιαιτητής για να εξασφαλίσει την υποβολή ερωτήσεων στους μάρτυρες με δίκαιο, νόμιμο και σχετικό με την υπόθεση τρόπο. Ο δικαστής μπορεί να υποβάλει ο ίδιος ερωτήσεις στους μάρτυρες, αλλά επιτρέπει στους δικηγόρους των διαδίκων να θέτουν κάθε ερώτηση προς διευκρίνιση των απαντήσεων που έδωσε ο μάρτυρας στις δικές του ερωτήσεις.

Γίνεται πλέον, για παράδειγμα στο High Court του Μπέλφαστ, περιορισμένη χρήση μέσων διευκόλυνσης της πραγματογνωμοσύνης μέσω βιντεοσύνδεσης ή μέσω Skype, αν ο πραγματογνώμονας δεν μπορεί εύκολα να προσέλθει στο δικαστήριο από άλλη περιοχή δικαιοδοσίας.

3 Αξιολόγηση των αποδεικτικών στοιχείων

3.1 Στις περιπτώσεις που τα αποδεικτικά στοιχεία δεν έχουν συγκεντρωθεί με νόμιμο τρόπο από διάδικο, μπορεί να τα χρησιμοποιήσει το δικαστήριο για την έκδοση της απόφασής του;

Το δικαστήριο δεν διαθέτει γενική διακριτική ευχέρεια να απορρίπτει αποδεικτικά στοιχεία που ελήφθησαν παράνομα. Το αποδεικτικό στοιχείο μπορεί να αποκλειστεί μόνο αν αυτό επιτρέπεται από τον νόμο ή αν διαγραφεί από τον φάκελο της υπόθεσης επειδή έχει σκανδαλώδη χαρακτήρα ή συνιστά κατάχρηση της διαδικασίας.

3.2 Γίνονται δεκτές ως αποδεικτικά στοιχεία οι μαρτυρίες των διαδίκων;

Ναι, οι διάδικοι μπορούν να παράσχουν αποδεικτικά στοιχεία για λογαριασμό τους.

Σχετικοί σύνδεσμοι

Υπηρεσία Δικαστηρίων και Δικαιοδοτικών Οργάνων της Βόρειας Ιρλανδίας [Northern Ireland Courts and Tribunals Service](#)

Τελευταία επικαιροποίηση: 09/09/2021

Την έκδοση αυτής της σελίδας στην εθνική γλώσσα διαχειρίζεται ο αντίστοιχος αρμόδιος επαφής του ΕΔΔ. Οι μεταφράσεις έχουν γίνει από την αρμόδια υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Οι τυχόν αλλαγές που επιφέρει η αρμόδια εθνική αρχή στο πρωτότυπο ενδέχεται να μην έχουν περιληφθεί ακόμα στις μεταφράσεις. Η Επιτροπή και το Ευρωπαϊκό Δικαστικό Δίκτυο δεν αναλαμβάνουν καμία απολύτως ευθύνη όσον αφορά πληροφορίες ή δεδομένα που περιέχονται ή αναφέρονται στο παρόν έγγραφο. Βλ. την ανακοίνωση νομικού περιεχομένου για τους κανόνες πνευματικής ιδιοκτησίας που ισχύουν στο κράτος μέλος που είναι αρμόδιο για την παρούσα σελίδα.